

d'alguna manera, feia de continuació de la de Cao. Codina va caracteritzar, primerament, la presència del territori i del paisatge en l'obra de Verdaguer, ja sigui des de la vessant geogràfica, ja sigui des de la vessant toponímica, i els rendiments estètics —i, en part, ideològics— que en tragué el poeta. Tot seguit va lligar aquests procediments als processos de construcció simbòlica que Verdaguer fa d'aquest *lloc* i territori i com arriben, en alguns casos com ara amb la Plana de Vic o «La Muntanya», a esdevenir, en la seva obra, entitats de caràcter gairebé mític. Codina va lligar tots aquests processos verdaguerians a diversos contextos, des del cultural i literari fins a l'econòmic i social, en relació amb la industrialització i urbanització de la societat del moment.

Finalment, durant la tarda, els assistents al seminari del matí van poder seguir una ruta literària per la ciutat de Vic guiada per Llorenç Soldevila i Pere Quer, ambdós professors de la UVic-UCC, que van proposar la ruta *Vic de la mà dels autors renaixencistes*. I seguidament Rafel Ginebra, arxiver i bibliotecari de l'Arxiu i Biblioteca Episcopal de Vic, va fer una visita guiada del tot detallada per l'Arxiu Episcopal.

Pel que fa a les quatre intervencions del matí, es podran llegir en forma d'article al número 27 de l'*Anuari Verdaguer. Revista d'estudis literaris del segle XIX* (2019). En acabar la jornada, es va emplaçar els assistents al següent seminari d'estudis catalans del vuit-cents, que se celebrarà, pel que sembla, a Girona.

Jaume COLL MARINÉ

Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya

Simposi La Colla de Sabadell. Joan Oliver, Francesc Trabal i Armand Obiols (Sabadell, 4 i 5 d'octubre de 2019). — El 4 i el 5 d'octubre de 2019 va celebrar-se el Simposi *La Colla de Sabadell*, el primer encontre acadèmic dedicat íntegrament a aquest grup d'escriptors en el seu conjunt. Dels tres autors citats en el títol, segurament el que ha gaudit de més atenció per part dels estudiosos és Joan Oliver. La literatura de Francesc Trabal compta també amb un bon nombre d'estudis i ha estat objecte d'anàlisi en altres congressos, i el cas d'Armand Obiols ha estat, de tots tres, segurament el més desatès, tot i que el 2004 va celebrar-se a la Universitat de Barcelona una jornada dedicada a la figura del crític, de la qual, però, no va resultar-ne cap publicació que en recollís les intervencions.

Pel que fa a l'organització de la iniciativa, coordinada pels professors Francesc Foguet (Universitat Autònoma de Barcelona) i Olívia Gassol (Universitat Oberta de Catalunya), paga la pena d'assenyalar que s'emmarcava en el conjunt d'actes amb motiu de l'Any Colla de Sabadell, una celebració sorgida del teixit associatiu local i acollida com a commemoració oficial del Govern per part de la Institució de les Lletres Catalanes. Per això, a més del suport de la ILC, l'organització del Simposi comptava amb l'Ajuntament de Sabadell, la Societat Catalana de Llengua i Literatura i el Col·lectiu Pere Quart, així com la col·laboració de la comissió 100 Anys de la Colla de Sabadell i el Departament de Filologia Catalana de la UAB.

La primera sessió va acollir tres comunicacions dedicades a l'activitat de la Colla de Sabadell com a grup: Joaquim Sala-Sanahuja, a partir de la pregunta «La Colla de Sabadell: és possible un localisme d'avantguarda?», va presentar els aspectes més relacionats amb la realitat local en els inicis de l'activitat del grup, i va apuntar alguns elements que proposen una relectura del sentit que sovint s'havia atribuït a la seva actuació. Per explorar les dinàmiques locals que acolliren el sorgiment del grup, Marc Comadran va presentar «La Colla contra La Colla: polèmiques fundacionals del grup de Sabadell», en què exposava les implicacions ideològiques dels debats que expliquen la naixença del nucli i la seva irrupció en les publicacions locals, especialment el *Diari de Sabadell*. Per acabar aquest bloc, Maria Campillo va resseguir alguns aspectes de la intensa activitat dels tres

escriptors en un context molt diferent, com fou el de la guerra i l'exili. Va tractar-hi, sobretot, l'activitat d'Armand Obiols al capdavant d'una plataforma cabdal com la *Revista de Catalunya*.

El segon bloc de comunicacions de la primera sessió estava dedicat a glossar el perfil intel·lectual i literari dels tres integrants del grup. Anton Carbonell va ocupar-se de resseguir la personalitat de Joan Oliver des de la perspectiva del compromís cultural, social i polític, ben sovint indestriables i que justifiquen la consideració d'escriptor "inconformista i rebel", tal com apuntava en el títol de la seva comunicació. En el cas de Francesc Trabal, Magí Sunyer va oferir una lectura pròpia de la novel·lística de l'autor (especialment de *Vals*), que va suscitar un debat ben nodrit d'arguments en el torn d'intervencions. Finalment, el qui signa aquestes línies va mirar d'esbossar els quatre àmbits principals d'actuació d'Armand Obiols com a intel·lectual, i d'assenyalar alguns condicionants —especialment pel que fa a la difusió de l'obra—, que ajuden a explicar la construcció social d'aquest escriptor.

En la segona sessió del Simposi, els ponents convidats van dedicar les seves intervencions a aprofundir en algun aspecte més concret de l'obra dels tres autors. Així, Antoni Isarch a «De Lil·li-put a l'Àfrica tenebrosa. Joan Oliver, una poètica de la coherència» analitzava alguns elements de la literatura de l'autor, particularment pel que fa a la seva lectura dels evangelis, que pot resseguir-se en textos de gèneres i èpoques diverses. En el cas de Francesc Trabal, Teresa Iribarren va presentar la lectura d'algunes novel·les de l'escriptor posant un èmfasi especial en l'impacte que hi tingué el cinema, tant pel que fa als referents culturals com pel que fa als procediments narratius. Per últim, Aïda Ayats va ocupar-se d'una de les facetes en què va prodigar-se Armand Obiols —també una de les que ha estat menys atesa—: l'articulisme polític. Des del seu compromís amb el catalanisme republicà, Obiols va esdevenir sens dubte una de les veus més crítiques tant amb la política fagocitadora de l'Estat com amb les decisions erràtiques dels qui podia considerar en bona mesura companys de viatge.

Com a cloenda al Simposi, l'escriptor Antoni Dalmases va presentar algunes iniciatives culturals de les últimes dècades que poden considerar-se, en cert sentit, hereves de la Colla de Sabadell, ja que hi comparteixen, d'una manera o altra, el component humorístic i irreverent, la crítica social i la innovació estètica. Amb aquesta intervenció es cloïa la primera iniciativa que, tot i el format acadèmic, va comptar amb l'assistència d'un públic prou ampli, que depassava la comunitat universitària. Segurament va contribuir-hi el fet que se celebrés, no pas en una Facultat, com és habitual, sinó al Casal Pere Quart, antiga casa familiar d'un dels membres de la Colla.

Pep SANZ DATZIRA
Universitat Autònoma de Barcelona

Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Sueca (Ribera Baixa) (25 i 26 d'octubre de 2019). — Coordinades per Vicent Pitarch (membre de la Secció Filològica de l'IEC), Salvador Ortells i Francesc Pérez Moragón (Espai Joan Fuster), l'eixida filològica anual de la Secció va fer cap en aquesta ocasió a la ribera del Xúquer, i més concretament a la ciutat de Sueca, on l'Espai Joan Fuster va acollir tant els acadèmics de l'IEC com els diversos participants a l'entorn de la figura i l'obra de l'intel·lectual suecà. A més de la recepció al Saló de plens de l'Ajuntament de Sueca, i la subsegüent reunió ordinària de la Secció Filològica, les sessions acadèmiques van dur-se a terme al claustre de l'Espai Joan Fuster. En un atapeït programa vesper-tí, el dia 25 hi intervingueren: Juli Capilla (editor i escriptor), «Les societats literàries al País Valencià»; Gemma Lluch (professora de la Universitat de València), «L'índex de lectura en català al País Valencià»; Ferran Carbó (professor de la Universitat de València i coordinador de la Càtedra Joan Fuster), el qual, absent per indisposició, va delegar la lectura del seu text sobre «La Cà-